LAUSUNTO

Keskuskauppakamari
Raisa Harju

14.2.2024

**Eduskunnan talousvaliokunnalle**

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta annetun direktiivin 2013/11/EU (ADR-direktiivi) muuttamiseksi sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kuluttajariitojen verkkovälitteisestä riidanratkaisusta annetun asetuksen (EU) N:o 524/2013 (ODR-asetus) kumoamiseksi (Valtioneuvoston kirjelmä U 77/2023 vp)**

Kyseiset ehdotukset koskevat vaihtoehtoista riidanratkaisua EU:n alueella. ADR-direktiivi antaa kuluttajille mahdollisuuden viedä Euroopan unioniin sijoittautuneita elinkeinonharjoittajia koskevista sopimusvelvoitteista johtuvat riidat tuomioistuinten ulkopuolisiin riidanratkaisuelimiin ratkaistavaksi. ODR-asetuksella on puolestaan perustettu eurooppalainen verkkovälitteinen riidanratkaisufoorumi.

ADR-direktiiviin esitetään muutoksia mm. soveltamisalan laajentamisen osalta, elinkeinonharjoittajan vastaamisvelvollisuuden osalta ja samankaltaisten tapausten niputtamisen osalta. Ehdotuksella vähennettäisiin tiettyjä raportointivelvoitteita. ODR-foorumia esitetään lakkautettavaksi. Sen sijaan ADR-yhteyspisteet neuvoisivat ja tiedottaisivat aikaisempaa enemmän.

*Yleistä*

Keskuskauppakamari toteaa, että vaihtoehtoinen riidanratkaisujärjestelmä toimii Suomessa varsin hyvin ja riidanratkaisuelinten ratkaisusuosituksia noudatetaan laajalti. Kansallisesta näkökulmasta uudistustarpeita näiltä osin ei siis ole. Keskuskauppakamari pitää U-kirjelmässä esitettyä valtioneuvoston kantaa asiassa perusteltuna.

*Soveltamisalan laajentaminen*

Keskuskauppakamari suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti soveltamisalan maantieteelliseen laajentamiseen myös sellaisiin EU:n ulkopuolelle sijoittuneisiin toimijoihin, jotka myyvät EU:ssa asuville kuluttajille tavaroita tai palveluita. On kuitenkin korostettava, että ehdotukseen sisältyy tältä osin epävarmuuksia. Maantieteellinen soveltamisalan laajentaminen todennäköisesti lisää ratkaisupyyntöjen määrää, mutta EU:n ulkopuolisten toimijoiden sitoutuminen noudattamaan vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen antamia suosituksia ei välttämättä ole kovinkaan suurta. Näin ollen sinänsä positiiviselta vaikuttava maantieteellisen soveltamisalan laajentaminen saattaa lisätä vaihtoehtoisten riidanratkaisuelinten työmäärää, mutta ei kuitenkaan paranna kuluttajien asemaa. Kuluttajien asema saattaa jopa heikentyä, jos riidanratkaisuelinten työmäärä kasvaa ja riitojen ratkaisu hidastuu. Riitojen ratkaisun hidastuminen ei ole myöskään elinkeinonharjoittajien etu.

LAUSUNTO

Keskuskauppakamari
Raisa Harju

14.2.2024

Aineellisen soveltamisalan laajentamiseen Keskuskauppakamari suhtautuu pidättyväisesti. Soveltamisalan mahdollisen laajentamisen yhteydessä tulee joka tapauksessa turvata vaihtoehtoisten riidanratkaisuelinten riittävät resurssit.

*Elinkeinonharjoittajan vastaamisvelvollisuus*

Keskuskauppakamari ei kannata vastausvelvollisuuden asettamista elinkeinonharjoittajalle. Vastausvelvollisuuden käsite ja vaikutus jää kyseenalaiseksi, jos vaihtoehtoisen riidanratkaisun on kuitenkin tarkoitus jatkossakin olla elinkeinonharjoittajalle vapaaehtoista. Ehdotus jättää avoimeksi myös sen, mitä asiassa tapahtuu, jos vastausta ei velvollisuudesta huolimatta anneta. Keskuskauppakamari toteaa, että suomalainen vaihtoehtoinen riidanratkaisujärjestelmä toimii tältäkin osin hyvin ja asia voidaan ratkaista riippumatta siitä, antaako elinkeinonharjoittaja asiassa vastaustaan vai ei.

*Asioiden niputtaminen*

Keskuskauppakamari ei myöskään varauksetta kannata sitä, että vaihtoehtoiset riidanratkaisuelimet voisivat niputtaa samaa elinkeinonharjoittajaa koskevat ja samanlaisia piirteitä koskevat asiat yhteen prosessiin. Joka tapauksessa eri asioiden erityispiirteet tulee ottaa prosessissa huomioon.

*Raportointivelvollisuuksien vähentäminen*

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotettuja raportointi- ja ilmoitusvelvollisuuksien vähentämistä ja katsoo, että riittävät tiedot tulevat turvatuiksi myös ilman näitä menettelyitä. Tämä vähentäminen ei kuitenkaan pelkästään vasta sitä työmäärää, joka soveltamisalan laajentamisen kautta vaihtoehtoisille riidanratkaisuelimille saattaa syntyä.

*ODR-foorumin lakkauttaminen*

Keskuskauppakamarilla ei ole ODR-foorumin lakkauttamisen suhteen erityistä lausuttavaa. Ilmeisesti ODR-foorumi ei kuitenkaan toimi erityisen hyvin tai kustannustehokkaasti, jonka vuoksi sen lakkauttamista voidaan pitää järkevänä.

Keskuskauppakamari
Raisa Harju
VT, Pääsihteeri